

Alp AKTAŞ
SMMM

Teknoloji Serbest Bölgesi'nde Uygulanan İstisna, Muafiyet ve Destekler

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
İÇİNDEKİLER.....	IX
KISALTMALAR.....	XV
TABLolar LİSTESİ.....	XVII
GİRİŞ.....	1

Birinci Bölüm

Serbest Bölge, Teknoloji Geliştirme Bölgesi ve Teknoloji Serbest Bölgesinin Tanımları, Gelişmeleri ve Birbirlerinden Farkları

I. Ar-Ge Desteklerinin Uygulandığı Özellikli Bölgelerin Tanımları ve Tarihi Gelişimleri.....	9
A. Serbest Bölgeler.....	9
1. Serbest Bölge Kavramı ve Tanımı	10
2. Dünyada Serbest Bölgelerin Gelişimi	11
3. Türkiye’de Serbest Bölgelerin Gelişimi.....	13
B. Teknoloji Geliştirme Bölgeleri (Teknoparklar)	16
1. Teknoloji Geliştirme Bölgesi (Teknopark) Kavramı ve Tanımı.....	16

2. Dünyada Teknoloji Geliştirme Bölgelerinin (Teknoparklar) Gelişimi.....	17
3. Türkiye’de Teknoloji Geliştirme Bölgelerinin (Teknoparklar) Gelişimi.....	18
C. Teknoloji Serbest Bölgesi Kavramı ve Tanımı.....	23
II. Teknoloji Serbest Bölgesinin, Ar-Ge Desteklerinin Uygulandığı Diğer Özellikli Bölgeler ile Kıyaslanması	25
A. Teknoloji Serbest Bölgesinin Serbest Bölgelerden Farkları.....	26
B. Teknoloji Serbest Bölgesinin Teknoloji Geliştirme Bölgesinden Farkı.....	28
C. Teknoloji Serbest Bölgesinin Ar-Ge Merkezinden Farkı.....	30

İkinci Bölüm

Teknoloji Serbest Bölgesinde Gerçekleştirilen Faaliyetlerin Gelir ve Kurumlar Vergisi İstisnaları Açısından Değerlendirilmesi

I. Teknoloji Serbest Bölgesindeki Mükelleflerin Sınıflandırılması	33
II. Gelir Vergisi ve Kurumlar Vergisi İstisnası.....	35
A. İstisna Hükümlerinin Uygulanacağı Kanununun Tespit Edilmesi .35	
B. Gelir ve Kurumlar Vergisi	37
1. 06.02.2004 Tarihinden Önce Ruhsat Alan Üretici Olmayan Mükellefler.....	37
2. 06.02.2004 Tarihinden Sonra Ruhsat Alan Üretici Olmayan Mükellefler.....	39
3. Üretici (İmalatçı) Olarak Faaliyet Gösteren Mükellefler	40
4. Yıllık Gelir ve Kurumlar Vergisi Matrahlarının Tespit Edilmesi	41
a. Serbest Bölgeler Kanununa Göre Vergi Matrahının Tespit Edilmesi.....	42
b. Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanununa Göre Vergi Matrahının Tespit Edilmesi.....	44

III. Ücretler Üzerindeki Gelir Vergisi İstisnası	46
A. İstisna Hükümlerinin Uygulanacağı Kanun	46
1. 3218 Sayılı Serbest Bölgeler Kanuna Göre Değerlendirme	47
2. 4691 Sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanununa Göre Değerlendirme	49
B. İstisna Hükümlerinden Faydalanabilecek Çalışanlar	50
1. Ar-Ge Personeli.....	51
a. Araştırmacı Personel	52
b. Yazılımcı Personel	53
c. Teknisyen	53
2. Destek Personeli	54
C. İstisna Uygulaması.....	55
1. 06.02.2004 Tarihinden Önce Ruhsat Alan Üretici Olmayan Mükellefler.....	55
2. 06.02.2004 Tarihinden Sonra Ruhsat Alan Üretici Olmayan Mükellefler.....	58
3. Üretici (İmalatçı) Olarak Faaliyet Gösteren Mükellefler	60

Üçüncü Bölüm

Teknoloji Serbest Bölgesinde Gerçekleştirilen Faaliyetlerin Gelir ve Kurumlar Vergisi Dışındaki Diğer Vergi Mevzuatında Yer Alan İstisnalar Açısından Değerlendirilmesi

I. Katma Değer Vergisi.....	63
A. 4691 Sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu Hükümlerine Göre Değerlendirme	64
B. 3218 Sayılı Serbest Bölgeler Kanunu Hükümlerine Göre Değerlendirme	66
1. Mal Teslimleri	67
a. Teknoloji Serbest Bölgesine Türkiye'den Mal Teslimleri	67

b. Teknoloji Serbest Bölgesine Yurt Dışından Mal Teslimleri.....	68
c. Teknoloji Serbest Bölgesinden Türkiye'ye Mal Teslimleri.....	69
d. Teknoloji Serbest Bölgesinden Yurt Dışına Mal Teslimleri.....	70
e. Teknoloji Serbest Bölgesi İçinde Mal Teslimleri.....	70
f. Teknoloji Serbest Bölgesinden Bir Başka Serbest Bölgeye Mal Teslimleri.....	71
2. Hizmet İfaları.....	71
a. Türkiye'den Teknoloji Serbest Bölgesine Hizmet İfaları.71	
b. Yurt Dışından Teknoloji Serbest Bölgesine Hizmet İfaları	73
c. Teknoloji Serbest Bölgesinden Yurt Dışına Hizmet İfaları	74
d. Teknoloji Serbest Bölgesinden Türkiye'ye Hizmet İfaları	75
e. Teknoloji Serbest Bölgesinde Hizmet İfaları	75
II. Damga Vergisi ve Harçlar.....	77
A. 3218 Sayılı Serbest Bölgeler Kanunu Uygulaması.....	77
B. 4691 Sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu Uygulaması79	
C. Teknoloji Serbest Bölgesindeki Uygulama.....	80
III. Gümrük Vergisi	81
A. 3218 Sayılı Serbest Bölgeler Kanunu Uygulaması.....	81
B. 4691 Sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu Uygulaması84	
C. Teknoloji Serbest Bölgesindeki Uygulama.....	85
IV. Sigorta Primi Desteği	85
A. 3218 Sayılı Serbest Bölgeler Kanunu Uygulaması.....	86
B. 4691 Sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu Uygulaması86	
C. Teknoloji Serbest Bölgesindeki Uygulama.....	89

Dördüncü Bölüm

Genel Değerlendirme ve Öneriler

I. Muhattap Olunan Kurumlar ve Yetki Karmaşası Sorunu	91
II. Teknoloji Serbest Bölgesinin Tabi Olduğu Yasal Mevzuatın Karmaşıklığı, Yetersizliği, Sıkça Değiştirilmesi, Birbiriyle Çelişmesi ve Güncellenmemesi Sorunları.....	94
A. Yasal Mevzuatta Sıklıkla Görülen Değişikliklerin Getirdikleri ..	95
B. Yasal Mevzuattaki Değişiklikler Nedeniyle Güncellenme Sorunu Yaşanan İkincil Mevzuat Uygulamaları.....	98
III. İstisna, Muafiyet ve Destek Uygulamalarının Vergileme İlkeleri Açısından Değerlendirilmesi.....	104
A. Verginin Yasallığı İlkesi	104
B. Verginin Yasallığı İlkesi Açısından Teknoloji Serbest Bölgesindeki İstisnaların Değerlendirilmesi	106
C. Genellik ve Eşitlik İlkeleri.....	110
D. Vergilendirmede Genellik ve Eşitlik İlkeleri Açısından Teknoloji Serbest Bölgesindeki İstisnaların Değerlendirilmesi ..	111
IV. Öneriler	114
SONUÇ	119
KAYNAKÇA	123